

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

หลายทศวรรษที่ผ่านมา ทวีปโลกต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงภายใต้พลวัตโลก ไม่ว่าจะเป็นเป็นการเปลี่ยนแปลงและผันผวนของเศรษฐกิจ สังคม สงครามและการก่อการร้าย โรคระบาด สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติต่าง ๆ ล้วนส่งผลให้เกิดความพยายามในการอยู่รอด การแสวงหาความได้เปรียบ ก่อให้เกิดการแข่งขันสูงขึ้นในทุกมิติ ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่าประเทศไทยต้องเผชิญกับสภาวะการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวอย่างเลี่ยงมิได้ การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมจึงเปรียบเสมือนกุญแจดอกสำคัญในการแก้ไขวิกฤติต่าง ๆ เพื่อให้พลเมืองของประเทศมีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป โดยจะเห็นได้จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 ที่กล่าวว่า ประเทศไทยมีข้อจำกัดของปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์เกือบทุกด้าน และจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ชัดเจนขึ้น ช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 นับเป็นจังหวะเวลาที่ท้าทายอย่างมากที่ประเทศไทยต้องปรับตัวขนานใหญ่ โดยจะต้องเร่งพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี การวิจัยและพัฒนา และนวัตกรรมให้เป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยท่ามกลางการแข่งขันในโลกที่รุนแรงขึ้นมาก แต่ประเทศไทยมีข้อจำกัดหลายด้าน อาทิ คุณภาพคนไทยยังต่ำ แรงงานส่วนใหญ่มีปัญหาทั้งในเรื่ององค์ความรู้ ทักษะ และทัศนคติ สังคมขาดคุณภาพและมีความเหลื่อมล้ำสูง เป็นอุปสรรคต่อการยกระดับศักยภาพการพัฒนา ประชากรจำนวนไม่น้อยไม่เคารพสิทธิผู้อื่น และไม่ยึดผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ จึงซ้ำเติมปัญหาการขาดแคลนปริมาณกำลังแรงงานในภาวะที่โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัยอย่างรวดเร็ว อีกทั้ง ประเทศไทยยังประสบปัญหาคุณภาพการศึกษา ศักยภาพและระดับคุณภาพชีวิตของคนไทยหลายด้านยังต่ำกว่าเป้าหมาย และไม่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานความรู้ ปัญหาสำคัญ เช่น การศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทยยังมีปัญหาเชิงคุณภาพ เด็กปฐมวัยยังมีพัฒนาการที่ล่าช้ากว่าวัย เพราะครอบครัวไม่มีความรู้ และขาดเวลาในการเลี้ยงดูอย่างเหมาะสม และเด็กวัยเรียนยังมีปัญหาด้านสติปัญญา เพราะคุณภาพการศึกษาไทยอยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับการขาดการฝึกทักษะที่แปลงความรู้สู่ทักษะที่เพียงพอ จึงส่งผลให้วัยแรงงานมีผลิตภาพการผลิตต่ำ โดยหนึ่งในหลักการสำคัญนั้น คือ การยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตและสุขภาวะที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคอนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีจริยธรรมและคุณธรรม พัฒนาคอนทุกช่วงวัยและเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ อย่างมีคุณภาพ รวมถึงการสร้างคนให้ใช้ประโยชน์และอยู่กับสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูล อนุรักษ์ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม โดยจุดเน้นการพัฒนาคนที่สำคัญในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2559 : หน้า 1-16) มีดังนี้

1. การพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาพกายและใจที่ดี มีทักษะทางสมอง ทักษะ การเรียนรู้ ทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมเพื่อให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ

2. การหล่อหลอมให้คนไทยมีค่านิยมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม คนไทยในทุกช่วงวัยเป็นคน ดี มีสุขภาพที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกที่ดีต่อสังคมส่วนรวม

3. การพัฒนาทักษะความรู้ความสามารถของคน มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะที่เหมาะสมในแต่ละ ช่วงวัยเพื่อวางรากฐานให้เป็นคนมีคุณภาพในอนาคต การพัฒนาทักษะสอดคล้องกับความต้องการ ใน ตลาดแรงงานและทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของคนในแต่ละช่วงวัยตามความ เหมาะสม เช่น เด็กวัยเรียนและวัยรุ่นพัฒนาทักษะการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ มีความคิดสร้างสรรค์ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการพัฒนาให้มีความพร้อมในการต่อยอดพัฒนาทักษะในทุกด้าน มีทักษะการ ทำงาน และการใช้ชีวิตที่พร้อมเข้าสู่ตลาดงาน วัยแรงงานเน้นการสร้างความรู้และทักษะในการประกอบ อาชีพที่สอดคล้องกับตลาดงานทั้งทักษะขั้นพื้นฐาน ทักษะเฉพาะในวิชาชีพ ทักษะการเป็นผู้ประกอบการ รายใหม่ ทักษะการประกอบอาชีพอิสระ วัยสูงอายุเน้นพัฒนาทักษะที่เอื้อต่อการประกอบอาชีพที่ เหมาะสมกับวัย และประสบการณ์

4. การเตรียมความพร้อมของกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ในกลุ่มวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีที่จะเปลี่ยนแปลงโลกในอนาคตอย่างสำคัญ

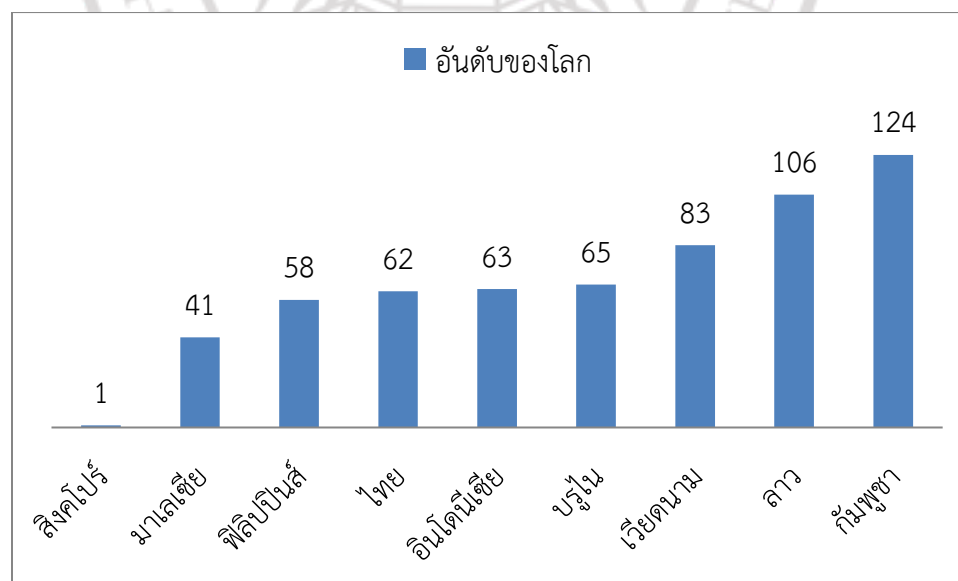
5. การยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศในทุกระดับ และยกระดับการเรียนรู้โดยเน้น การพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็ก ปรับระบบการจัดการ เรียนการสอน และการพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ รวมทั้งการยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ในสาขาวิชาที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน และพัฒนาระบบทวิภาคี หรือสหกิจศึกษาให้เอื้อต่อการเตรียม คนที่มีทักษะให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน นอกจากนี้ ต้องให้ความสำคัญกับการสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อ ต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตทั้งสื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

6. การสร้างเสริมให้คนมีสุขภาพดี เน้นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทางสุขภาพ และการลดปัจจัย เสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อสุขภาพ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาความรู้ในการดูแลสุขภาพ การพัฒนารูปแบบการออกกำลังกาย และโภชนาการที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย การใช้มาตรการทาง กฎหมาย และภาษีในการควบคุม และส่งเสริมอาหารและผลิตภัณฑ์ที่ส่งผลเสียต่อสุขภาพ การสร้างกลไก ในการจัดทำนโยบายสาธารณะที่ต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อสุขภาพที่จะนำไปสู่การสร้างสภาพแวดล้อมที่ เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้รายงานถึงสถิติจำนวนนักศึกษาทั้งหมด (เฉพาะระดับปริญญาตรี) ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2560 พบว่า ทั่วประเทศไทยมีจำนวนนักศึกษา ทั้งสิ้น 1,655,213 คน โดยมีจำนวนสถานศึกษาที่มีรายชื่อในสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา จำนวน 172 สถาบัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2560 : www.info.mua.go.th) ในขณะที่ นายสรนิต ศิลธรรม รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา (กกอ.) ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันอัตราการว่างงานของบัณฑิตที่จบใหม่ในแต่ละปีคิดเป็น ร้อยละ 27 หมายความว่า บัณฑิต 4 คน จะตกงาน 1 คน

ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) พยายามแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยมีนโยบายให้มหาวิทยาลัยต่างๆ ปรับตัว เตรียมบัณฑิตให้พร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เน้นเปิดสอนในคณะ หรือสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยมีความเชี่ยวชาญ ส่งเสริมให้จัดการเรียนการสอนร่วมกับสถานประกอบการเพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานจริงแล้ว และยังมีโอกาสที่สถานประกอบการจะรับบัณฑิตเหล่านั้นเข้าทำงานทันทีเมื่อจบการศึกษา (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์, 18 กรกฎาคม 2559) ส่วน นพ. อุดม คชินทร อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล และประธานที่ประชุมอธิการบดีแห่งประเทศไทย (ทปอ.) ให้ข้อมูลไปในทิศทางเดียวกันว่า ตัวเลขบัณฑิตตกงานมีจำนวนเพิ่มขึ้นบ้างแต่ไม่มากนัก ทปอ. พยายามส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยสร้างบัณฑิตที่มีคุณภาพ เก่ง และดี พอที่จะถูกจ้างงานได้ทันที ซึ่งมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะต้องปรับตัวโดยจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นการบรรยายในห้องเรียน แต่เน้นเพิ่มสมรรถนะในการทำงานให้มากขึ้น อีกทั้งยังส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยดำเนินการตามนโยบาย สกอ. โดยมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะต้องหาจุดเด่นของตัวเอง และเปิดสอนในสาขาที่เชี่ยวชาญ รวมถึงดูความต้องการของประเทศในอนาคตด้วยว่าต้องการกำลังคนในสาขาใด (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ 18 ก.ค. 2559)

สำหรับการจัดอันดับมหาวิทยาลัยของ World Economic Forum ปี ค.ศ. 2016-2017 พบว่าคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยถูกจัดอันดับให้อยู่ในลำดับที่ 62 ของโลก และหากพิจารณาในกลุ่มประเทศอาเซียน พบว่า คุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 4 รองจากประเทศสิงคโปร์ ซึ่งถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 1 ของโลก มาเลเซีย อยู่ในอันดับที่ 41 ของโลก และฟิลิปปินส์ อยู่ในอันดับที่ 58 ของโลก ตามลำดับ ดังแสดงในภาพที่ 1.1 (Klaus s., 2017 : หน้า 48-49)

ภาพที่ 1.1 : การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของ World Economic Forum ปี ค.ศ. 2016-2017

ที่มา : (Klaus s., 2017 : หน้า 48-49)

จากภาพที่ 1.1 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยยังไม่ได้สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนาประเทศ และแสดงถึงวิกฤติที่อาจจะเกิดขึ้นกับนักศึกษาในอนาคต ไม่ว่าจะ เป็นในเรื่องของความเข้มข้นทางวิชาการ องค์ความรู้ที่จะนำไปต่อยอดในการทำงานในอนาคต ทักษะวิชาชีพเฉพาะทาง เป็นต้น หากมองในเชิงการแข่งขันในเวทีโลก จะเห็นได้ว่า ประเทศไทยยังต้องพยายามและพัฒนาเดินหน้าปฏิรูปการจัดการเรียนการสอนให้สนับสนุนนโยบายชาติ และเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น นอกจากนั้น JobThai.com ร่วมมือกับ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจ ศศินทร์ และ CareerVisa Thailand ทำการสำรวจข้อมูลเพื่อทำวิจัยในหัวข้อ “ช่องว่างทักษะที่สำคัญในโลกการทำงาน (Career Readiness-Skill Gap Research)” มานี้ มีทักษะหรือคุณสมบัติอะไรบ้างที่นิสิต นักศึกษาจบใหม่ยังขาด และเป็นสิ่งที่บริษัทหรือองค์กรต่าง ๆ ต้องการ มี 7 ข้อ ดังนี้

1) พร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ คือ มีความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ และนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้ในงานด้วยความทะเยอทะยานที่จะเติบโตและสร้างสรรค์ผลงาน

2) ปฏิบัติงานได้ในทุกบทบาท คือ สามารถเป็นได้ทั้งผู้นำ ผู้ตาม และผู้ช่วย ในทุกสถานการณ์ และสามารถเรียนรู้งานอย่างรอบด้านได้รวดเร็ว พร้อมทั้งทำงานที่ท้าทายโดยมองประโยชน์ของทีมและองค์กรมากกว่าประโยชน์ของตนเอง

3) คิดเองได้ ทำเองเป็น คือ ความเชื่อมั่นเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในทักษะของพนักงาน ต้องสามารถคิดและทำได้เองโดยไม่ต้องรอคำสั่ง และเมื่อพบอุปสรรคก็ต้องสามารถเรียนรู้ที่จะแก้ไขปัญหาในเบื้องต้น โดยการค้นคว้าด้วยตัวเองได้

4) มีแรงจูงใจ คือ แสดงออกถึงความอยากสำเร็จมีความมุ่งมั่นและทะเยอทะยานที่จะทำงานให้สำเร็จ และได้ผลลัพธ์ตามที่ตั้งไว้สามารถจูงใจตนเองเพื่อขับเคลื่อนให้เกิดผลงานที่ได้ออกมาได้ และค้นหาปัจจัยแห่งความสำเร็จผ่านการเรียนรู้จากความล้มเหลว

5) ประยุกต์ความรู้มาใช้ได้ คือ มีทักษะในการประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเข้าสู่การทำงาน เข้าใจถึงลักษณะงาน สามารถตีโจทย์ความต้องการขององค์กรได้ โดยสามารถเข้าใจได้ว่าปัจจัยหนึ่งจะส่งผลต่ออีกปัจจัยหนึ่งได้อย่างไร นำไปสู่ความสามารถในการแก้ปัญหาจากภาพรวมได้

6) ปฏิบัติตนเป็นมืออาชีพ คือ มีคุณสมบัติของการทำงานแบบมืออาชีพ คือ มีความสัมพันธ์ทางสังคมที่ดี มีความตรงต่อเวลา รักษาบรรยากาศในการทำงานอยู่เสมอ และมีความอดทนอดกลั้น สามารถแยกแยะเรื่องที่ไม่เกี่ยวกับงานออกได้ มุ่งเน้นผลลัพธ์ของการทำงาน

7) สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ มีความสามารถในการสื่อสารที่เป็นระบบ รู้จักการลำดับความสำคัญในการสื่อสารให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ในทันที สามารถโน้มน้าวผู้รับสารให้คล้อยตามได้ และมีความสามารถทางด้านภาษาอังกฤษหรือภาษาที่สาม (<http://www.jobthai.com/reach/career-tips/7>, 21/03/17)

ภารกิจหลักที่สถาบันอุดมศึกษาจะต้องปฏิบัติมี 4 ประการ คือ การผลิตบัณฑิต การวิจัย การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การดำเนินการตามภารกิจ ทั้ง 4

ประการ ดังกล่าว มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศทั้งระยะสั้นและระยะยาว ปัจจุบันมีปัจจัยภายในและภายนอกหลายประการที่ทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษาเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องเร่งดำเนินการ ปัจจัยดังกล่าว คือ (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558 : หน้า 10)

1. คุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาและบัณฑิตภายในประเทศที่มีแนวโน้มแตกต่างกัน มากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคมโดยรวมของประเทศในระยะยาว

2. ความท้าทายของโลกาภิวัตน์ต่อการอุดมศึกษา ทั้งในประเด็นการบริการการศึกษา ข้ามพรมแดน และการเคลื่อนย้ายนักศึกษาและบัณฑิต การประกอบอาชีพของบัณฑิต ในอนาคต อันเป็นผลจากการรวมตัวของประเทศในภูมิภาคอาเซียน ซึ่งทั้งสองประเด็น ต้องการการรับประกันของคุณภาพการศึกษา

3. สถาบันอุดมศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องสร้างความมั่นใจแก่สังคมว่า สามารถพัฒนา องค์ความรู้และผลิตบัณฑิต ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศให้มากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการสร้างขีดความสามารถ การแข่งขันระดับสากล การพัฒนาภาค การผลิตจริง ทั้งอุตสาหกรรมและบริการ การพัฒนาอาชีพ คุณภาพชีวิต ความเป็นอยู่ ระดับท้องถิ่นและชุมชน

4. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องให้ข้อมูลสาธารณะ (Public Information) ที่เป็นประโยชน์ ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนักศึกษาผู้จ้างงานผู้ประกอบการรัฐบาลและประชาชนทั่วไป สังคมต้องการระบบอุดมศึกษาที่เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีส่วนร่วม (Participation) มีความโปร่งใส (Transparency) และมีความรับผิดชอบซึ่งตรวจสอบได้ (Accountability) ตามหลักธรรมาภิบาล

จากที่มาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี นำโดยนายกสภามหาวิทยาลัย อธิการบดี พร้อมทั้งคณาจารย์ พร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงมีนโยบายให้จัดโครงการพัฒนาระบบงานทัศน์การเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้เกิดการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญมากขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อม และเป็นการยกระดับคุณภาพนักศึกษาและบัณฑิตให้มีทักษะด้านต่างๆ สะท้อนความเป็นสถาบันการศึกษาที่เป็นภูมิปัญญาแห่งภาคตะวันออกเฉียงใต้ (Wisdom of East Leads to Internationalization) ตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย ที่ต้องการยกระดับคุณภาพมาตรฐานการผลิตบัณฑิตให้ตอบสนองกับการพัฒนาประเทศ อีกทั้งให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thailand Qualification Framework for Higher Education: TQF) และมีทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการทำงานเมื่อสำเร็จการศึกษาทันที เป็นที่ต้องการของตลาดแรงงานและผู้ประกอบการในวงกว้างต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลการเรียนรู้จากการใช้วัตกรรมการสอนในรูปแบบ แคะ คัน คัด คาย ครบ ที่มีต่อทักษะการพัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะก่อนเรียนและหลังเรียนของนักศึกษาที่เรียนด้วยนวัตกรรมการสอนรูปแบบ แคะ คั่น คิด คาย ครบ

3. เพื่อศึกษาความคงทนของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) 5 ด้าน

4. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อนวัตกรรมการสอนในรูปแบบ แคะ คั่น คิด คาย ครบตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF)

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ประโยชน์เชิงวิชาการ ได้องค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนรายวิชาปฏิบัติจากการใช้นวัตกรรมการสอน Two-way communication Model ซึ่งเป็นนวัตกรรมการสอนที่เป็นบริบทเฉพาะของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

2. ประโยชน์เชิงนโยบาย ได้ข้อมูลนำไปวางแผนเพื่อการยกระดับการเรียนการสอนนักศึกษาปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี และตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านประชากร นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี จังหวัดจันทบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561 ดังนี้

ก. คณะนิเทศศาสตร์ รายวิชา 8001007 กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน

ข. คณะครุศาสตร์ รายวิชา 1111101 หลักภาษาไทยสำหรับครู

ค. คณะนิเทศศาสตร์ รายวิชา 8213014 ยุทธศาสตร์การจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

ง. คณะนิเทศศาสตร์ รายวิชา 8001001 หลักนิเทศศาสตร์

จ. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รายวิชา 2023601 ภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม 1

2. กลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มที่ศึกษา

2.1 นักศึกษาคณะนิเทศศาสตร์

- รหัสวิชา 8001007 กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน

- รหัสวิชา 8213014 ยุทธศาสตร์การจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น

- รหัสวิชา 8001001 หลักนิเทศศาสตร์

2.2 นักศึกษาคณะครุศาสตร์

- รหัสวิชา 1111101 หลักภาษาไทยสำหรับครู

2.3 นักศึกษาคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

- รหัสวิชา 2023601 ภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม 1

3. ขอบเขตเนื้อหา

3.1 ทักษะตามกรอบมาตรฐาน TQF 5 ด้าน ประกอบด้วย

- 3.1.1 ด้านคุณธรรมจริยธรรม
 - 3.1.2 ด้านความรู้
 - 3.1.3 ด้านทักษะทางปัญญา
 - 3.1.4 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
 - 3.1.5 ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 3.2 นวัตกรรมการสอน “แคะ คั้น คิด คาย ครบ”
4. ขอบเขตด้านเวลา ระยะเวลาในการทดลองรูปแบบคือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2561

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบการสอนแคะ คั้น คิด คาย ครบ เป็นนวัตกรรมรูปแบบการสอนที่ใช้สอนนักศึกษาในมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี โดย “แคะ” เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการทดสอบความรู้เดิม (Prior Knowledge Evaluation) “คั้น” เป็นกิจกรรมที่มุ่งต่อยอดองค์ความรู้ (Acquiring knowledge) “คิด” เป็นกิจกรรมที่สำคัญของรูปแบบผู้สอนจึงควรออกแบบ โดยการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ (Using Interesting activity) “คาย” เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอแนวคิด (Presentation) และ “ครบ” เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ความรู้ เชื่อมโยงสู่ชุมชน สะท้อนผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education : TQF : HEd) หรือ สะท้อนผลการเรียนรู้ตาม Bloom หรือเรียกว่า “แคะ คั้น คิด คาย ครบ”

2. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) เป็นกรอบที่แสดงระบบคุณวุฒิ การศึกษาระดับอุดมศึกษาของประเทศ ซึ่งประกอบด้วย ระดับคุณวุฒิ ความเชื่อมโยงต่อเนื่องจากคุณวุฒิ ระดับหนึ่งไปสู่ระดับที่สูงขึ้น การแบ่งสายวิจยามาตรฐานผลการเรียนรู้ของแต่ละระดับคุณวุฒิซึ่งเพิ่มสูงขึ้นตามระดับของคุณวุฒิ ปริมาณการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับเวลาที่ต้องใช้ ลักษณะของหลักสูตรในแต่ละระดับคุณวุฒิ การเปิดโอกาสในเทียบโอนผลการเรียนรู้จากประสบการณ์ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งระบบและกลไกที่ให้ความมั่นใจในประสิทธิผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของสถาบันอุดมศึกษาว่าสามารถผลิตบัณฑิตให้บรรลุคุณภาพตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาผลของการใช้วัตกรรมการสอนในรูปแบบ “แคะ คั่น คิด คาย ครบ” เพื่อพัฒนาทักษะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี” เป็นการศึกษาผลการเรียนรู้ (Learning outcome) ที่ได้จากการทดลองใช้วัตกรรมการที่ได้จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกันผ่านการระดมสมอง (Brainstorming) ของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีที่สอนรายวิชาที่เน้นการบรรยาย จนได้นวัตกรรม การสอนที่มีชื่อว่า “แคะ คั่น คิด คาย” กระบวนการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนควรให้ความสำคัญกับกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม ได้แก่ (1) การเตรียมความพร้อม (แคะ) (2) การกระตุ้นให้นักศึกษาค้นคว้าข้อมูล ความรู้เพิ่มเติม (คั่น) (3) การลงมือปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้จากการคิด (คิด) (4) การนำเสนอแนวคิด ผลการเรียนรู้ (คาย) ทั้งนี้รายวิชาบรรยายจะมีการใช้เทคโนโลยีช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมหลัก 4 กิจกรรม หรือที่เรียกว่า “แคะ คั่น คิด คาย”

สำหรับวัตกรรมการสอน “แคะ คั่น คิด คาย ครบ” คือ แนวปฏิบัติในการจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญรายวิชาบรรยาย โดยผู้สอนต้องจัดการเรียนรู้ ทั้งหมดจำนวน 5 กิจกรรมให้กับผู้เรียน ได้แก่ (1) ชั้นแคะ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการทดสอบความรู้เดิม (Prior Knowledge Evaluation) (2) ชั้นคั่น เป็นกิจกรรมที่มุ่งต่อยอดองค์ความรู้ (Acquiring knowledge) (3) ชั้นคิด เป็นกิจกรรมที่สำคัญของรูปแบบผู้สอนจึงควรออกแบบ โดยการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ (Using Interesting activity) (4) ชั้นคาย เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนนำเสนอแนวคิด (Presentation) และ (5) ชั้นครบ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการประยุกต์ใช้ความรู้ เชื่อมโยงสู่ชุมชน สะท้อนผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education : TQF : HEd) หรือ สะท้อนผลการเรียนรู้ตาม Bloom หรือเรียกว่า “แคะ คั่น คิด คาย ครบ” (5K) โดยตัวแปรที่เป็นตัวแปรเหตุ (Cause variable) หรือตัวแปรต้น มีกระบวนการพัฒนา ดังนี้

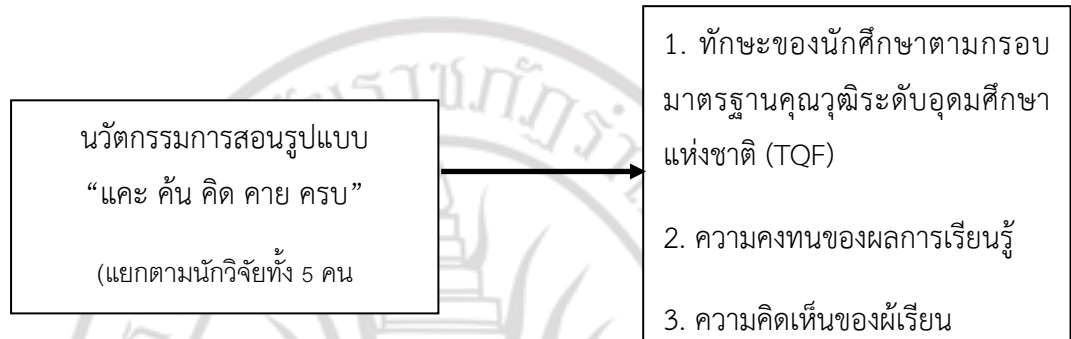
ระยะที่ 1 การประดิษฐ์คิดค้น (Innovation) เป็นระยะที่คณาจารย์ของ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีร่วมกันระดมสมอง (Brainstorming) ผ่านการสนทนากลุ่มย่อย (Focus group discussion) จำนวน 3 ครั้ง เพื่อกำหนดรูปแบบของวัตกรรมการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาที่เน้น การบรรยาย

ระยะที่ 2 พัฒนาการ (Development) เป็นการทดลองใช้วัตกรรมการสอนที่ พัฒนาขึ้นกับนักศึกษาในรายวิชา กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน ภาคการศึกษาที่ 1 ปี การศึกษา 2561 โดยรูปแบบการใช้วัตกรรมการเป็นลักษณะของการบูรณาการเข้าไปในแผนการสอนของแต่ละสัปดาห์ จำนวน 15 สัปดาห์

ระยะที่ 3 การนำไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงในห้องเรียนรายวิชาต่าง ๆ ดังนี้ คณะนิเทศศาสตร์ รายวิชา กฎหมายและจริยธรรมสื่อสารมวลชน ยุทธศาสตร์การจัดการท่องเที่ยวในท้องถิ่น และหลักนิเทศศาสตร์ คณะครุศาสตร์ รายวิชาหลักภาษาไทยสำหรับครู และสุดท้ายคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ รายวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการโรงแรม 1

ตัวแปรต้น

ตัวแปรตาม

สมมติฐานของการวิจัย

1. นวัตกรรมการสอนในรูปแบบ แคะ คั้น คิด คาย ครอบ สามารถพัฒนาทักษะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีได้
2. หลังเรียนผู้เรียนมีทักษะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) เพิ่มขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
3. นักศึกษามีความคงทนของผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF) 5 ด้านหลังจากเรียนผ่านไป 3 สัปดาห์
4. ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อนวัตกรรมการสอนในรูปแบบ แคะ คั้น คิด คาย ครอบอยู่ในระดับมาก

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี